

КОЗУБАЙ Інна Віталіївна,

старший викладач,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ORCID ID: 0000-0001-9667-8446

НАУМИК Антон Сергійович,

здобувач вищої освіти

ННІ права та інноваційної освіти

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ORCID ID: 0009-0001-0893-2510

КОРХ Анна Олександрівна,

здобувачка вищої освіти

ННІ права та інноваційної освіти

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Україна

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЮРИДИЧНІ, УПРАВЛІНСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ПРАКТИЧНІ ТА МОВНІ АСПЕКТИ

Сучасні умови господарювання, процеси глобалізації, євроінтеграції, необхідність сталого розвитку держави та конкуренція на ринку надання освітніх послуг обумовлюють актуальність отримання якісної та належної освіти, адже саме вона є запорукою ефективної роботи та розвитку будь-якої галузі діяльності людства.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій спричинив цифровізацію всіх систем життєдіяльності суспільства. На сучасному етапі розвитку економіки важко уявити хоча б одну сферу, яка залишилася осторонь процесів цифровізації. Не стала винятком і вітчизняна система освіти¹.

Реформування освітньої системи охопило більшу кількість сучасних країн світу: перехід на Болонську систему, концепція «навчання протягом

¹ Козубай, І., Корх, А., & Наумик, А. (2023). Цифровізація у викладанні іноземної мови: Історичний та правовий аспекти. *Grail of Science*, (32). С. 317–321. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.13.10.2023.058>

життя», інформатизація суспільної життєдіяльності та створення специфічних та загальних компетентностей. Це все ключові аспекти впровадження освітніх інновацій. В таких умовах будь-який фахівець має безперервно підвищувати власну кваліфікацію в певній сфері, для того щоб завжди залишатися конкурентно-спроможним на сучасному ринку праці. Фактично, змінюється роль освіти у житті суспільства, оновлюється її зміст та форма здобуття.

Сьогодні в умовах швидкоплинності процесів суспільної життєдіяльності, як ніколи раніше актуалізується питання отримання додаткових навичок і компетенцій, які може дати саме підвищення раніше здобутої кваліфікації чи спеціальності.

Актуальність зазначеної теми забезпечується важливістю підготовки висококваліфікованих спеціалістів та їх становлення на професійному ринку праці. Окрім того, сучасна європейська парадигма освіти створена на засадах студентоцентризму, оскільки за своєю суттю він є більш інноваційним та прогресивнішим ніж традиційний підхід у викладанні².

Одним із важливих аспектів діяльності інноваційних закладів вищої освіти України є його забезпечення кадрами вищої кваліфікації. Однак, складається ситуація, коли особа отримує певний науковий ступінь та/або вчене звання й зупиняється на досягнутому, при цьому ігноруючи сучасні тенденції розвитку. Це, в свою чергу, негативно в подальшому впливає на якість освітньої діяльності зазначеної особи та розвиток освітньої системи України в принципі. На вирішення цього питання приходить система безперервного навчання та підвищення кваліфікації, яка завдяки відсутності тяжких бюрократичних механізмів та швидкості здобуття певної компетентності дозволяє масово та швидко розвивати певні навички.

Першочергове завдання будь-якого закладу вищої освіти - спрямувати різноманіття соціокультурних і професійних компетентностей, необхідних майбутньому фахівцеві для успішної їх реалізації в професійній діяльності як важливої складової життєвого успіху, самореалізації в цілому, а також з огляду на виклики сучасності³, що може зробити тільки компетентний науково-педагогічний працівник закладу вищої освіти.

2 Наумик, А. С., & Ядловська, О. С. (2023). Особливості студентоцентрованого підходу у викладанні. *«Світ наукових досліджень. Випуск 16»: Матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції*, (16). С. 128–130.

3 Капустник, В. А., Лещина, І. В., Завгородній, І. В., & Фоміна, Л. В. (б. д.). Педагогічна майстерність викладача медичного вишу у світлі державної політики у сфері освіти. *Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи*. С. 13–18.

Відсутність тяжких бюрократичних механізмів, відсутність необхідності отримання суб'єкту господарювання ліцензії та/або акредитації на здійснення діяльності з питань підвищення кваліфікації дозволяє таким установам швидко змінюватись, впроваджувати нові методики та засоби навчання в освітні програми для збільшення інституційних можливостей для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Так, відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, програма підвищення кваліфікації затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації та повинна містити інформацію про її розробника (розробників), найменування, мету, напрям, зміст, обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЄКТС, форму (форми) підвищення кваліфікації, перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо)⁴, що значним чином спрощує діяльність суб'єкта підвищення кваліфікації.

Підвищення кваліфікації відбувається завдяки відвідуванню та участі науково-педагогічним працівником різноманітних заходів освітнього характеру. Наприклад таких: онлайн курси, науково-практичні конференції, регіональні круглі столи, стажування, дискурси, марафони, вебінари, семінари, інтенсиви тощо.

Досить ефективним є й можливість підвищення кваліфікації з поєднанням різних форм навчання (рис. 1).

Сьогодення вимагає від науково-педагогічного працівника не тільки передачу певних знань, вмінь та навичок, а й постійний саморозвиток, необхідний для якісної науково-педагогічної та науково-викладацької діяльності. Для цього провідні заклади вищої освіти України створюють певні інституції в яких можна виконати цю важливу складову саморозвитку та підвищення кваліфікації. Наприклад такі:

1. Школа педагогічної майстерності;
2. Школа молодого викладача;
3. Школа досвідченого лектора;
4. Курси дуально-дистанційної освіти тощо.

⁴ Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. (б. д.). Офіційний вебпортал парламенту України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п#Text>

Джерело: матеріали авторів

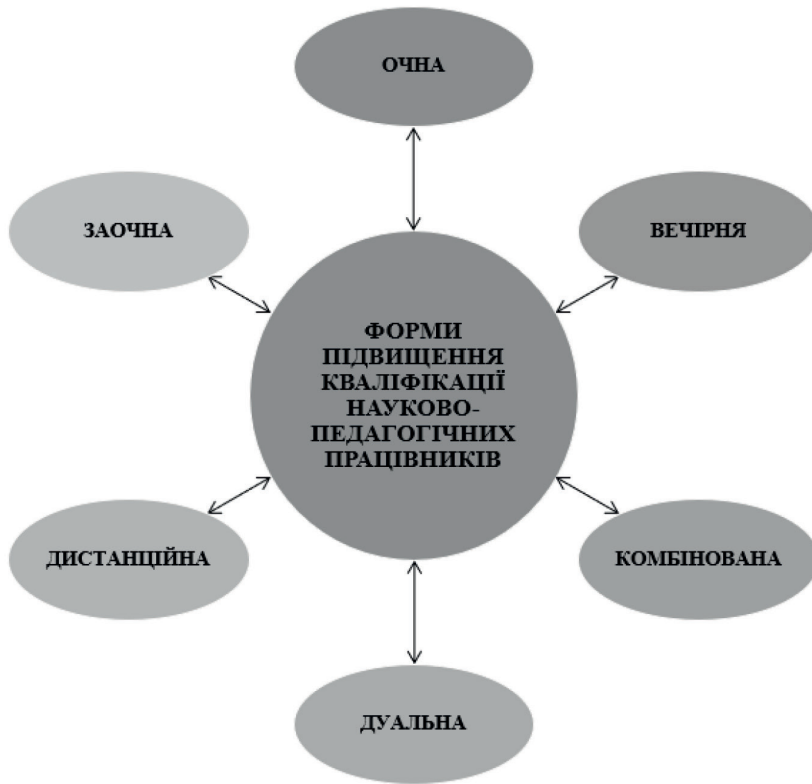

Рис. 1. Форми підвищення кваліфікації НПП

Таким чином, інноваційна сучасність та сьогодення вимагає не тільки від викладачів сучасних знань, вдалої педагогічної майстерності та нових психолого-педагогічних прийомів, а й від закладу освіти – підвищення стандартів якості надання освітніх послуг, дотримання високих акредитаційно-атестаційних вимог та стандартів до власної статутної діяльності й збільшення потенціалу своїх науково-педагогічних працівників.

DOI: 10.51587/9798-9895-14625-2024-117-124-127